

ÅRSMELDING

2018

NORLA i 2018

Den internasjonale interessen for norsk litteratur vokser, og 2018 ble et svært godt år for norsk litteratur i oversettelse. Med oversetterne av norsk litteratur på laget har NORLA bidratt til at norske forfattere kan leses over hele verden. Vi setter stor pris på det gode samarbeidet med oversetterne og arbeidet de gjør for å få norsk litteratur ut i verden. Hele 639 bøker av norske forfattere fikk støtte til oversettelse til 45 språk, det høyeste tallet i NORLAs 40-årige historie. De største språkene for norsk litteratur i oversettelse i 2018 er tysk, fulgt av engelsk og dansk.

NORLA har arbeidet med alle sjangre i året som har gått; sakprosa, skjønnlitteratur for voksne og litteratur for barn og unge med vekt på oversettelse, formidling, aktiviteter og nettverk. Bredden, variasjonen og kvaliteten som preger norsk samtidslitteratur i dag er resultatet av forfatterens enestående innsats, men bygger ikke minst på et litteratursystem som virker. Arbeidet med å styrke språk og litteratur i Norge har også en internasjonal dimensjon. NORLAs oppgave er å bidra til at bøkene som blir skrevet i dag kan reise ut, slik at lesere over hele verden får møte et mangfold av kunstnerisk og kunnskapsbasert innhold skapt av norske forfattere. Den kulturelle dialogen vi har med resten av verden har også i 2018 gitt viktige impulser og bygget opp under at norsk kreativ næring kan styrke sin internasjonale rettighetsforvaltning.

Den største enkeltsatsingen for NORLA er prosjektet Norge som gjesteland på Bokmessen i Frankfurt 2019. 2018 var fylt av aktiviteter i Frankfurt-prosjektet i tillegg til NORLAs kjerneaktiviteter. Vi gjennomførte en åpen arkitektkonkurranse for gjestelandspaviljongen. Forleggerseminarer, oversetterseminarer, besøk av tyske bokhandlere, ekspertbesøk fra kuratorer og presse-reiser er bare noe av det som har funnet sted i året som har gått. Resultatet av bokbransjens og NORLAs felles innsats mot tysk bokbransje er at 250 norske titler publiseres på tysk i 2018 og 2019.

Med utgangspunkt i Olav H. Hauges dikt «Det er den draumen», lanserte vi slagordet The Dream We Carry på en pressekonferanse for 400 deltakere under bokmessen i Frankfurt i oktober. På bokmessas siste dag overtok Norge stafett-pinnen fra Georgia. Dette høydepunktet markerte startskuddet for gjestelands-året. Vi er klare for 2019!

Margit Walsø, direktør NORLA

NORLA i 2018	2
Forberedelse til Norge som gjesteland ved Bokmessen i Frankfurt 2019	4
Oversettelse av norsk litteratur	7
Programmet Nye stemmer	9
Tyske bokhandlere til Norge	11
Pressearbeid	12
Bransjemøter for internasjonal bokbransje	15
Forleggerbesøk Lillehammer	16
Litteratur ut i verden – samarbeid med Innovasjon Norge	18
<i>Books from Norway</i> og tiltak for salgsleddet	19
Forfattermøter	20
Oversetterhotell	22
Oversetterseminarer	24
NORLAs organisasjon, administrasjon og styrets arbeid	28
Regnskap	31
Uavhengig revisors beretning	36

Viktige tyske litteraturpriser til norske forfattere:

Under åpningen av Leipziger Buchmesse 2018 mottok Åsne Seierstad bokmessens pris for europeisk forståelse, blant annet for sin bok *En av oss*. Leipziger Buchpreis zur Europäischen Verständigung er en av Tysklands viktigste litterære priser.

På Frankfurter Buchmesse ble Tysklands høyest hengende barnebokpris, Deutsche Jugendliteraturpreis 2018, tildelt Øyvind Torseter og hans oversetter Maike Dörries for *Mulegutten* i kategorien beste billedbok.

Kristofer Grønskog vant sammen med sin oversetter Nelly Winterhalder Baden-Württemberg Jugendtheaterpreis 2018 for teaterstykket *Satelitter på himmelen*.

Forberedelse til Norge som gjesteland ved Bokmessen i Frankfurt 2019

«The Dream We Carry»

Norges slagord som gjesteland er hentet fra Olav H. Hauges dikt «Det er den draumen». Diktet og slagordet uttrykker drømmen vi har om at norsk litteratur og kunst skal åpne dører til et internasjonalt publikum og ta dem og oss med «til ein våg me ikkje har visst um».

Gjennom et omfattende litteratur- og kulturprogram skal vi dele stemmer og historier fra Norge, vi skal fremme ytringsfrihet og skape rom for leseleden.

Litteratur- og kulturprogrammet

Kjernen i Frankfurt-prosjektet er litteratur- og kulturprogrammet. Gjennom et omfattende program vil et tysk publikum og en internasjonal bransje kunne bli bedre kjent med, overrasket og utfordret av Norge og det norske. Det planlagte litteraturprogrammet vil resultere i rundt 300 arrangementer der forfattere fra Norge skal møte sitt tysktalende publikum på litteraturhus, bokmesser og bokfestivaler i Tyskland, Sveits og Østerrike fra og med januar 2019, før det kulminerer under bokmessen i Frankfurt med en rekke opplesninger og arrangementer på messeområdet.

Kulturprogrammet innebærer utstillinger, konserter og scenekunst hovedsakelig i Frankfurt by, men også andre steder i Tyskland, hele høsten 2019. I 2018 har vi hatt besøk av en rekke kuratorer fra kulturinstitusjoner i Frankfurt. Et av høydepunktene i kulturprogrammet blir utstillingen ved Museum Angewandte Kunst (MAK). Hele museet skal vies vårt lands kunst og kultur i en periode på tre-fire måneder. Utstillingen «House of Norway» kurateres av museumsdirektør Matthias Wagner K.

Valg av byråer for PR, design og arkitektur til design av gjestelandspaviljongen

Våren 2018 etablerte vi samarbeid med det tyske PR-byrået Literaturtest. Vi har allerede samarbeidet med byrået om presseturene til Norge og vi arrangerte pressekonferansen på bokmessen i Frankfurt sammen med dem.

Det er designbyrået NODE Berlin Oslo som har utformet Frankfurt-prosjektets visuelle identitet og nettside, og under bokmessen i Frankfurt kunne vi for første gang vise frem resultatet. Vi har fått en leken, fargerik og fleksibel identitet som har høstet mange gode tilbakemeldinger.

I januar inviterte NORLA, i samarbeid med DOGA og NAL, til åpen plan- og designkonkurranse for utforming av paviljongen. 66 forslag ble godkjent til videre juryering. 26. juni offentliggjorde vi konkurransevinner og øvrig premierte utkast på en prisseremoni hos DOGA. Vinnerprosjektet er konkurranse-utkastet «Norge forteller» utformet av arkitektkontorene manthey kula og LCLA office. I tiden fremover skal arkitektene videreutvikle ideen i samarbeid med NORLA.

Finansiering

Vi har i løpet av 2018 nådd viktige milepæler i Frankfurt-prosjektet. Prosjektet er finansiert av regjeringen ved tre departementer (Kultur- Utenriks- og Nærings- og fiskeridepartementet), samt med midler fra organisasjoner i norsk bokbransje, private stiftelser og næringsliv. I april presenterte vi prosjektets nye hovedsamarbeidspartnere: Thon Hotels, Oppland fylkeskommune, Oslo kommune og Norway Health Tech. Gjennom året begynte vi også arbeidet med å få partnere til de store utstillingene som skal finne sted i Frankfurt som en del av kulturprogrammet.

Språk mangfold:

I 2018 bevilget NORLA oversettelsesstøtte til 45 språk. For første gang ble det bevilget støtte til oversettelse av en norsk bok til burmesisk.

Bredde:

NORLAs totalt 639 bevilgninger av oversettelsesstøtte i 2018 gikk til hele 407 ulike titler, og 270 forfatterskap er representert.

Jo David Meyer Lysne, Fredrik Høyer og Bendik Baksaas formidler Olav H. Hauges dikt «Det er den draumen» på pressekonferansen på Bokmessen i Frankfurt 2018. Foto: Sabine Felber

Bokmessen i Frankfurt 2018

Bokmessen i Frankfurt i 2018 var viktig for Norge, med pressekonferansen og seremonien der vi offisielt ble gjesteland. De 350 pressemappene vi hadde laget ble revet bort. I både tysk og norsk media fikk vi stor oppmerksomhet rundt satsingen i forbindelse med pressekonferansen.

Margit Walsø (til høyre) mottar gjestelandsrullen (the Guest Scholl) fra Medea Metreveli, prosjektleder for Georgia som gjesteland ved Bokmessen i Frankfurt 2018. Foto: Siegbert Kastaun

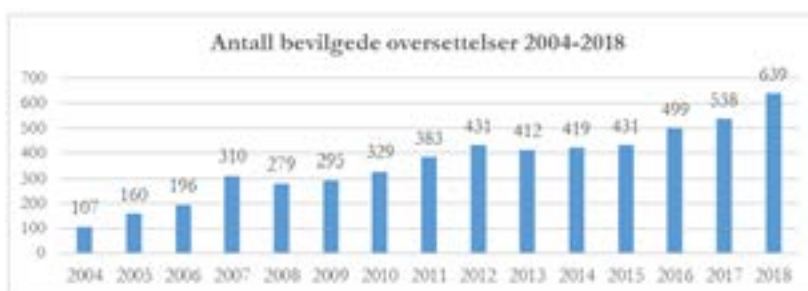
Øversettelse av norsk litteratur

Norsk litteratur i utlandet vokser. I 2018 bevilget NORLA støtte til oversettelse av 639 bøker av norske forfattere til 45 språk. Dette er rekord.

I 2004 ga NORLA støtte til litt over 100 oversettelser. I 2017 var antallet 538 titler og i 2018 vokste antall bevilgninger med 19 prosent til 639 titler. De 639 bevilgningene gikk til 479 skjønnlitterære titler (en økning på 17% fra 2017) og 160 sakprosa-titler (opp 24% fra året før).

Den aller største økningen ser vi på barne- og ungdomsbøker; med 197 bevilgninger er økningen på hele 29%.

Tall fra de norske litteraturagentene viser at totalt antall rettigheter solgt til utlandet i 2018 er på nærmere 1000 titler.

Flest oversettelser til tysk

Hele 80 tyskspråklige utgivelser av norske titler ble bevilget støtte i 2018. Aldri før har NORLA bevilget støtte til så mange oversettelser til ett språk. Det store antallet oversettelser er et resultat av arbeidet litteraturagentene, bokbransjen for øvrig og NORLA har gjort for å fremme norsk litteratur i tyskspråklige områder i forbindelse med prosjektet Norge som gjesteland ved bokmessen i Frankfurt i 2019.

Øversettelsesstøtten til tysk og engelsk er økt som del av Frankfurt-satsingen. 70 tyske, østerrikske og sveitsiske forleggere har besøkt Norge (2017/2018) og blitt kjent med den norske bokbransjen. Webportalen Books from Norway er videre utviklet, og norske forfattere og bøker er profilert internasjonalt.

Bøker for unge lesere i vekst:

Sjangeren med den aller største økningen i antall bevilgninger av oversettelsesstøtte fra NORLA er barne- og ungdomsbøker, som økte med hele 29% fra 2017 til 2018. (Og også fra 2016 til 2017 var økningen opp mot 20% for denne sjangeren).

Øversettelser til 45 språk

Etter tysk oversettes det mest til engelsk, dansk, nederlandsk, polsk, fransk, svensk, spansk, bulgarsk, kinesisk, tyrkisk og russisk. For første gang har NORLA bevilget støtte til oversettelse av en norsk bok til burmesisk.

Bredde og forfatterskap

De totalt 639 bevilgningene gikk til hele 407 ulike titler, og 270 forfatterskap er representert. Dette understreker den store bredden i litteraturen som reiser ut. De tre mest oversatte forfatterne i 2018 – etter NORLAs innvilgede oversettelsesstøtte – og uavhengig av sjanger er:

Karl Ove Knausgård (29 oversettelser, skjønnlitteratur og sakprosa)
Maja Lunde (17 oversettelser, skjønnlitteratur for både voksne og barn)
Jørn Lier Horst (15 oversettelser, skjønnlitteratur for både voksne og barn)

Innenfor de ulike sjangrene er de mest oversatte forfatterne i 2018:
Karl Ove Knausgård med 24 skjønnlitterære oversettelser (ti titler).
Long Litt Woon mest oversatte sakprosaforfatteren med 7 oversettelser (en tittel).
For barne- og ungdomslitteraturen er Maria Parr mest oversatt med 11 oversettelser (tre titler).

Fra venstre: Nye stemmer våren 2018 (kull 3) og høsten 2018 (kull 4).

Programmet Nye stemmer

Å bringe fram nye litterære stemmer internasjonalt er et viktig mål med satsningen Frankfurt 2019. Samarbeidet med Talent Norge og Den norske Forleggerforening om talentutviklingsprogrammet «Nye stemmer» gir rom for å synliggjøre deler av den rike litterære underskogen. Programmet skal bidra til nye internasjonale muligheter og gjøre deltakerne bedre rustet til å formidle sine bøker internasjonalt. Slik vil møtene med utenlandsk bransje og publikum kunne bidra til bevisstgjøring av og nye perspektiver på eget forfatterskap.

NORLA utnytter sitt unike nettverk av kontakter for å gi disse forfatterne innblikk i oversetteres arbeid, lære presentasjonsteknikk, kunnskap om internasjonale bokmarkeder, resepsjon og kritikk, samt la deltakerne møte lesere i andre land.

I 2017 besto de to første kullene av ti forfattere. Fram mot 2019 vil 5-6 forfattere hvert semester få tilbud om å delta i et utviklingsprogram som fokuserer på den internasjonale dimensjonen av forfatteryrket.

Vårens kull i 2018: Lars Petter Sveen, Lotta Elstad, Gudrun Skretting, Øystein Morten og Heidi Sævareid.

Høstens kull i 2018: Alfred Fidjestøl, Monica Isakstuen, Thomas Reinertsen Berg, Linn Strømsborg og Ingunn Thon.

Aktiviteter i programmet i løpet av 2018

- Begge kull hadde åpningssamling hos NORLA med kurs i presentasjonsteknikk.
- Under bokmessen i Leipzig arrangerte NORLA et eget seminar i Grieg Begegnungsstätte der de fem deltakerne på vårens kull av Nye stemmer deltok. Tilstede var ca. 25 oversettere og andre kontakter. Deltakerne ble også presentert på standen på bokmessen.
- Under bokmessen i London arrangerte ambassaden i London sammen med NORLA et seminar for britiske redaktører om ny norsk litteratur der fire av vårens og tidligere Nye stemmer-deltakere deltok: Simen Ekern, Lotta Elstad, Heidi Sævareid og Lars Petter Sveen.
- I samarbeid med ambassaden i Kiev og universitetet i Lviv arrangerte NORLA også et oversetterseminar i Lviv, Ukraina der Gudrun Skretting og Morten Øystein deltok, i tillegg til at begge presenterte seg på bokmessen Arsenal i Kiev.
- Lotta Elstad deltok på oversetterseminar i Cluj, Romania.
- Lotta Elstad, Heidi Sævareid og Lars Petter Sveen presenterte seg for deltakerne på Forleggerforeningens og NORLAs internasjonale forleggerseminar på Lillehammer.
- Høstens nye stemmer reiste på studietur til bokmessen i Gøteborg der NORLA arrangerte en presentasjon av alle fem i samarbeid med den norske ambassaden i Stockholm.
- Monica Isakstuen og Linn Strømsborg deltok på flere seminarer for oversettere og redaktører i Japan i november (se egen omtale av prosjektet).
- Alfred Fidjestøl deltok på bokmessen i Moskva.
- Thomas Reinertsen Berg presenterte seg på et forleggerseminar i Madrid.

Den første gruppen bokhandlere utenfor Nasjonalbiblioteket.
Foto: Ellen Trautmann Olerud

Tyske bokhandlere til Norge

Tysk bokhandel inkluderes mer dyptgripende enn det tidligere gjesteland har gjort og bokmessen i Leipzig markerte startskuddet for samarbeidet med bokhandlerne. I 2018 inviterte NORLA 20 tyske bokhandlere til Norge. Disse utgjorde en god blanding av store og små bokhandlere, nettbokhandel, barnebokhandel, Börsenverein og distribusjonsleddet. De fikk treffe forfattere som blir oversatt til tysk, illustratører og norske bokhandlere, og de fikk en innføring i det norske litterære systemet. Programmet viste bredden i norsk litteratur og skapte stort engasjement hos bokhandlerne. Dette er et viktig strategisk samarbeid for å styrke salget av norske bøker i Tyskland.

Bokhandlerne fikk inspirerende presentasjoner av den modige barne- og ungdomslitteraturen vår ved Bjørn F. Rørvik, Gry Moursund, Ingunn Thon og Siri Pettersen. Det faglitterære programmet viste blant annet originalmateriale fra Nasjonalbibliotekets arkiver, presentert av Erling Sandmo, forfatteren av *Uhyrlig*. På Sognsvann fikk de innføring i «nature writing» og båltenning med Thomas Svardal og Torbjørn Ekelund. Fra det skjønnlitterære feltet møtte de Wencke Mühleisen, Erik Fosnes Hansen og Johan Harstad. Programmene ble avrundet med krim ved Samuel Bjørk, Torkil Damhaug og Lars Lenth.

NORLAs aktiviteter – nøkkeltall 2018

Bransjemøter

Forleggermøter
på internasjonale
bokmesser 199

Deltakere på NORLAs arrange- menter

Internasjonale
forleggere 340

Internasjonale
oversettere
på seminar 81

Norske bransje-
aktører 293

Journalister som
dekket NORLAs arr. 332

Publikum

Publikummere på
NORLAs arr. 1194

Bidragstere

Norske forfattere/
foredragsholdere 122

Koordinator for bokhandelen i Tyskland er Thomas Böhm. Besøkene fant sted i samarbeid med Bokhandlerforeningen og Börsenverein des Deutschen Buchhandels.

20 bokhandlere møtte 13 forfattere og representanter for alle bokhandlerkjeder, samt en del frittstående bokhandlere.

Den andre gruppen bokhandlere fikk innføring i friluftsliv og deltagerne fikk øve på hvordan tenne bål, sammen med Torbjørn Ekelund og Thomas Svardal.

Foto: Ellen Trautmann Olerud

Pressearbeid

Pressereiser er en viktig del av pressearbeidet i forbindelse med prosjektet Norge som gjesteland ved bokmessen i Frankfurt. Å få oppmerksomhet knyttet til de gode historiene fra Norge i tyskspråklig medier er sentralt. I samarbeid med PR-byrået Literaturtest i Tyskland organiserer vi pressereiser til Norge samt pressemøter og pressekonferanser i Tyskland. Literaturtest er i daglig dialog med tysk presse.

Følgende pressereiser er gjennomført i 2018:

- Reise til Oslo og Lillehammer i forbindelse med Litteraturfestivalen på Lillehammer, 30. mai- 1. juni
- Reise fra Kristiansand til Stavanger i forbindelse med HKH Kronprinsesse Mette-Marits litteraturtog, 6.-8. juni
- Reise fra Henningsvær til Bergen i forbindelse med Coast Contemporary, 22.-26. oktober

Den tyske journalistgruppen fikk intervju Kronprinsessen ved kulturhuset i Mandal.
Foto: Sunniva Adam

På bokmessen i Frankfurt i 2018 inviterte vi til pressekonferanse. Aldri før har så mange møtt opp til et kommende gjestelands pressekonferanse. Hele 350 pressemapper ble borte. Hovedmålsetningen var å introdusere Norge som gjesteland for et tysk pressekorps, og vi fikk svært mange oppslag i nasjonal, regional og lokal presse, både på trykk, nett og radio. Også i norsk presse fikk pressekonferansen bred dekning.

Pressereise i forbindelse med HKH Kronprinsesse Mette-Marits litteraturtog fra Kristiansand til Stavanger

Kronprinsesse Mette-Marit er ambassadør for norsk litteratur i utlandet i forbindelse med Norges rolle som gjesteland ved bokmessen i Frankfurt. I 2018 kunne NORLA ta med åtte journalister og to bloggere fra Tyskland på Kronprinsessens litteraturtog fra Kristiansand til Stavanger.

Mandal med Dag Solstad

Første etappe gikk fra Kristiansand til Marnardal, deretter til Mandal. Journalistene møtte Dag Solstad i forkant av arrangementet hans med Alf van der Hagen på Buen Kulturhus. Utenfor kulturhuset hadde journalistene en god prat om litteratur med Kronprinsessen.

Egersund med Monica Isakstuen

I Egersund var vi på byvandring, hadde et treff med Monica Isakstuen og vi opplevde Kronprinsessen og Isakstuen i samtale på Egersund bibliotek. Ferden gikk videre med litteraturtoget til Ognå.

Stavanger med Jostein Gaarder, Carl Frode Tiller og Tore Renberg

Siste del av togreisen gikk til Stavanger. Der var journalistene med på båtutturen på Lysefjorden, hvor de traff Jostein Gaarder og Carl Frode Tiller. På Lysefjorden, rett under Preikestolen, intervjuet journalistene Kronprinsessen. Vi avsluttet pressereisen med en byvandring med guide i Stavanger sammen med Tore Renberg.

Pressereisen resulterte i oppslag i flere relevante kanaler: radio, aviser og magasiner samt i blogger, vlogger, Instagram, Twitter og Facebook. Reisen og norsk litteratur ble blant annet omtalt i avisen Süddeutsche Zeitung, den nasjonale radiokanalen Deutschlandfunk Kultur og regionale MDR Kultur. Videre var det oppslag i magasiner som Brigitte Wir, DB Mobil and Für Sie og i tabloidpressen gjennom Bunte. I sosiale medier var de to bloggerne @buch.geschichten and @pinkfisch svært aktive både, før, under og etter reisen.

Vi har fremdeles god kontakt med mange av de besøkende journalistene og bloggerne, og gleder oss over deres engasjement for norsk litteratur i Tyskland.

Forleggere i ambassaden i Tokyo.

Bransjemøter for internasjonal bokbransje

NORLA arrangerte bransjetreff i New York, Paris, London, Montreal, Madrid, Tokyo og København i løpet av 2018. Dette er del av samarbeidet med UD og utestasjonene for å utnytte posisjonen som gjesteland til internasjonalt gjennomslag for norsk litteratur.

På seminarene har utenlandske forleggere blitt invitert til møte med norske forfattere og agenter. I konsentrert form har de blitt introdusert for norsk litteratur, hørt og sett aktuelle forfattere, og hatt enkeltmøter med norske agenter. Møtene har nytt stor oppslutning både blant forleggere og litterære agenter. Ved flere anledninger har utenlandsrettigheter til bøker blitt solgt som direkte følge av arrangementene.

I Paris, Madrid og Tokyo var også oversettere til stede, noe som var svært nyttig ved at de og forleggerne fikk treffe hverandre og etablere nye kontakter. I Tokyo gjorde oversetterne en stor innsats med å presentere aktuelle titler på japansk. Samarbeidet med ambassadene har vært uvurderlig for å kunne gjennomføre de sju bransjemøtene i 2018.

7 bransjetreff med totalt ca. **100** forleggere til stede
31 forfattere og foredragsholdere

Forleggerbesøk til Norsk Litteraturfestival på Lillehammer

Kulturminister Trine Skei Grande hilser de utenlandske forleggere på Lillehammer velkommen.

Hele 17 forleggere fra Storbritannia, USA, Nederland, Frankrike, Polen, Spania og Portugal var invitert til årets forleggerbesøk til Lillehammer under Norsk litteraturfestival/Sigrid Undset-dagene. Seminaret startet i Oslo med omvisning i Nasjonalbiblioteket, hvor forleggerne møtte tre Nye stemmer-forfattere. Dagen etter ble innledet med rundtur til sentrale forlag, før gruppen tok toget til Lillehammer og Bjerkebæk. Årets tema var skjønnlitteratur. Arrangementet er et samarbeid med Forleggerforeningen og Utenriksdepartementet. Tidligere Granta-redaktør John Freeman holdt en gjennomgang av 1000 års norsk litteraturhistorie, og fem norske forfattere ble presentert for forleggerne. Som direkte følge av seminaret kjøpte den amerikanske forleggeren Gary Fisketjon fra Knopf i New York Simon Strangers roman *Leksikon om lys og mørke*, som hittil er solgt til 16 språk.

Kulturministeren møtte deltagerne til lunsj på hotell Hamner.

Forleggerne hos Gyldendal Norsk Forlag.
Foto: Oliver Møystad

17 forleggere fra sju land

8 forfattere (Lars Petter Sveen, Lotta Elstad, Heidi Sævareid,

Tore Kvæven, Gine Cornelia Pedersen, Simon Stranger,

Trude Marstein og Olaug Nilssen.)

11 norske litteraturagenter

Deltagerne i LUV-programmet fotografert på oppstartsmøtet.
Foto: Stine Lunde, Innovasjon Norge

Litteratur ut i verden (LUV) – samarbeid med Innovasjon Norge

De mest populære språkene for oversettelse*:

Tysk	80
Engelsk	53
Dansk	42
Nederlandsk	32
Polsk	30
Fransk	29
Svensk	24
Spansk	23
Bulgarsk	20
Kinesisk	20

(* ut fra NORLAs oversettelsess støtte 2018)

På oppdrag fra Kulturdepartementet lanserte Innovasjon Norge i samarbeid med NORLA et nytt eksportprogram våren 2018 for å hjelpe litterære agenter med å selge mer norsk litteratur til utlandet. LUV er et tidsbegrenset program som omfatter både tilskudd og kompetanse, med en økonomisk ramme på 5 millioner kroner. Som en følge av at Norge er gjesteland på Bokmessen i Frankfurt 2019 har de norske forlagsagenturene forsterket sin innsats, og flere nye agenturer er etablert. Formålet med programmet er å styrke og videreutvikle både de enkelte bedriftene og bransjen som helhet. Programmet er en del av regjeringens satsing på kulturell og kreativ næring.

12 litterære agenturer søkte om å få delta i programmet, som ble lyst ut som en åpen konkurranse 23. mars 2018. Sju litteraturbedrifter ble valgt ut for deltakelse: Cappelen Damm Agency, Immaterial Agents, Magikon, Northern Stories, Oslo Literary Agency, Stilton Literary Agency og Winje Agency.

Programmet startet i slutten av juni 2018. I løpet av året ble det gjennomført tre gruppesamlinger og ett heldagsseminar, hvorav en gruppesamling fant sted under Bokmessen i Frankfurt i oktober. Tematikken for samlingene besto blant annet i kurs i presentasjonsteknikk med Erik Skuggevik, gjennomgang av avtaleverk og kontrakter for bransjen med advokat Lisa Digernes, med mer.

Det videre programmet for 2019 vil blant annet omfatte en gruppereise til New York for fordypning i det amerikanske bokmarkedet, en gruppesamling under Bokmessen i Frankfurt 2019, og flere samlinger i Norge.

Books from Norway og tiltak for salgsleddet

NORLA har utviklet en digital plattform for informasjon på engelsk om norske bøker. Nettsiden gir utenlandske forlag og journalister informasjon på engelsk om norsk litteratur og oversikt over oversettere av norsk litteratur. Ved utgangen av 2018 inneholdt *Books from Norway* over 1500 titler fra 61 rettighetshavere og 180 oversetterprofiler til 41 språk. I 2018 hadde nettsiden 76 431 sidevisninger.

Målet er å tilby utenlandske målgrupper god informasjon på engelsk om aktuelle bøker. Rettighetshavere for norsk litteratur kan presentere bøkene sine på booksfromnorway.com og gir god anledning til å nå ut med bøker med potensial for salg til utlandet. Portalen fungerer som en ekstra salgskanal for de større agenturene med ressurser til markedsføring. For mindre aktører, som agenter og mindre forlag, gir *Books from Norway* en ny mulighet til å presentere bøkene mot utlandet. Rettighetshaverne kan bygge opp og hente ut egne kataloger og produktark fra basen.

I 2018 knyttet vi *Books from Norway* til Frankfurt-messens rettighetsportal IPR License, slik at bøkene blir presentert for enda større del av internasjonal bokbransje som kjøper bokrettigheter. IPR-plattformen gir nye muligheter for bransjen, som å automatisere rettighetssalg for en del rettigheter. I tillegg gis utvalgte titler oppmerksomhet gjennom IPRs samarbeid med bransjemagasinet *Publishing Perspectives*.

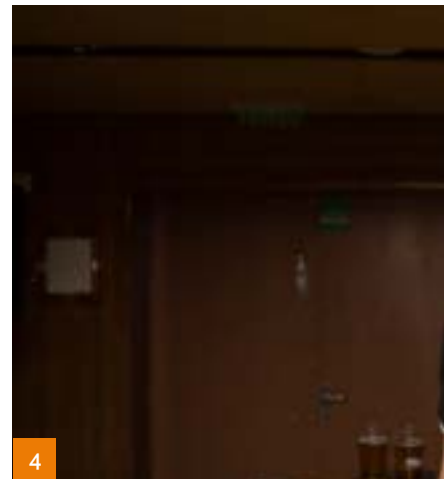
NORLA har som del av Norwegian Arts Abroad (NAA) øremerket tilskudd fra KUD. NORLA har etablert tiltak som styrker aktørene som markedsfører og selger norske forfattere internasjonalt. Tiltakene omfatter ordninger for agenter og forlag: Utvidete prøveoversettelser og nettverkstilskudd. Responsen fra forlag og agenter er at det å kunne oversette større deler av manus til engelsk er avgjørende for innsalg i særlig det engelske markedet, og ordningen har ført til flere rettighetssalg. Nettverkstilskudd blir brukt til å skaffe nye kontakter og utvide nettverk, og tilbakemeldingen er at det har bidratt til flere konkrete rettighetssalg. I 2018 ble 15 nettverkstilskudd og 16 utvidete prøveoversettelser til norske agenter og forlag innvilget.

1

3

4

2

5

6

Forfattermøter

1. Åsne Seierstad mottar bokmessen i Leipzigs pris for europeisk forståelse, blant annet for boken *En av oss*. Foto: Gert Mothes.
2. På Bokmessen i Frankfurt. Fra venstre: Tomas Espedal, Monica Isakstuen, Linn Ullmann og Åsne Seierstad. Foto: Sunniva Adam.
3. Gudrun Skretting og hennes oversetter Natalia Ivanychuk på bokmessen i Kiev, Ukraina.
4. Are Kalvø på pressereisen med Coast Contemporary. Foto: Christian Tunge.
5. Jo David Meyer Lysne, Fredrik Høyer og Bendik Baksaas formidler Olav H. Huges dikt «Det er den draumen» på pressekonferansen på Bokmessen i Frankfurt 2018. Foto: Sabine Felber
6. Kristin Roskifte møtte et entusiastisk publikum på barnebokfestivalen Bookaroo i New Delhi, India.

Fra venstre: Deltagere på NORLAs oversetterhotell våren 2018 og høsten 2018 sammen med NORLAs ansvarlige, Torill Johansen.

Oversetterhotell

NORLA har siden høsten 2014 tilbudt oversettere av norsk litteratur et to-ukers opphold på Hotell Bondeheimen i Oslo sentrum. Målet er å tilby oversettere gode arbeidsforhold, mulighet til å fordype seg i norsk litteratur, drive undersøkelser/bakgrunnsjekk og å møte forfattere og andre verdifulle kontakter i norsk bokbransje. Ordningen er for oversettere som oversetter direkte fra norsk.

Utenriksdepartementet bidrar med støtte til ordningen.

I 2018 mottok NORLA 22 søknader hvorav åtte oversettere fikk opphold fordelt over to uker på våren og to uker på høsten. Følgende språk var representert: rumensk, hebraisk, tsjekkisk, tysk, engelsk, ukrainsk, litauisk og fransk. Deltagerne var: Sanda Tomescu Baciu, Dana Caspi, Daniela Mrazova, Elke Ranzinger, Kari Dickson, Natalya Ivanychuk, Egle Isgainatyte-Paulauskiene og Aude Pasquier.

Reise og opphold samt et stipend blir betalt av NORLA. De fleste oversetterne tar også imot tilbudet om kontorplass i våre lokaler. Dette er til gjensidig glede og nytte.

Utdrag fra rapporter fra Oversetterhotellets gjester i 2018

«Både NORLAs oversetterhotell og ordningen for forfatter- og gjesteforeleserbesøk, støttet av UD, er av høy betydning for oversettere og akademikere. Jeg setter stor pris på at NORLA finnes som institusjon for oss oversettere ute i verden og takker NORLA for å ha organisert vår aktivitet under oversetteroppholdet og bidratt til et flytende og innsiktsfullt arbeid. Sist men ikke minst var det en god anledning til å møte oversettere fra hele verden».

«For en luksus å få lov til å fråse i litteratur og bøker på et hotellrom i to uker! Uten å bli forstyrret av hverdagen, uten å måtte handle og lage mat, uten å måtte vaske og gjøre reint. Tror nok at jeg leste mer i de to ukene enn jeg hadde lest hele året i forveien.»

«Først og fremst vil jeg gjerne takke dere på NORLA og Utenriksdepartementet for en slik mulighet. Det som jeg setter veldig stor pris på er måten man blir møtt på og det at man kan stille spørsmål og diskutere det man lurer på med ansatte som har jobbet i bokbransjen i Norge i mange år. Jeg vet ikke om dere forestiller dere hva slags eventyr det er for en ung oversetter som tenker på å knytte sitt liv til det yrket, å få et tilbud jeg har fått hos dere, men jeg er først og fremst takknemlig på et personlig nivå.»

Oversetterne på friluftsmuseet på Maihaugen, Lillehammer.
Foto: Mette Børja

Oversetterseminarer

Oversetterne er de viktigste aktørene for å få den norske litteraturen til å reise ut i verden. En sentral del av NORLAs arbeid er å tilrettelegge for jobben de gjør, både gjennom tilskuddsordninger og bidrag til kompetanseheving, blant annet i form av seminarer.

Oversetterseminar på Lillehammer

I 2018 arrangerte NORLA for 23. år på rad et oversetterseminar på Lillehammer. Oversetterne som deltok på årets seminar var Kor de Vries, Geri de Boer og Neeltje Wiersma (nederlandsk), Paul Russell Garrett, Martin Aitken og Barbara Haveland (engelskspråklige), Loup-Mäelle Besançon og Jean-Baptiste Coursaud (fransk), og Karolina Drozdowska (polsk).

På oversetterseminaret bidro Martin Aitken og Barbara Haveland med innlegg om temaet «Hvordan oversette litterær stil?». Deltagerne fikk møte forfatter Tiril Broch Aakre, som tidligere har deltatt i NORLAs program Nye stemmer. Hun ga en inspirerende introduksjon til sitt forfatterskap og sin siste roman *Fjällräven gul*. Etterpå fulgte en workshop om oversettelse av romanen, under ledelse av polske Karolina Drozdowska. Oversetterne deltok også på NORLA og Forleggerforeningens seminar for utenlandske forleggere, og fulgte ellers festivalens rikholdige program. Flere benyttet også muligheten til treffe norske forfattere og andre kontakter.

Seminar deltakere i dyp konsentrasjon.
Foto: Anne Lande Peters

Øversetterseminar i Japan

I samarbeid med Chie Asada fra universitetet i Osaka og Anne Lande Peters (workshopleder) holdt NORLA et øversetterseminar med tekster av Monica Isakstuen og Linn Strømsborg i Osaka. Begge forfatterne deltok i NORLAs Nye stemmer-program høsten 2018. 15 japanske øversettere deltok over en hel dag. De fleste hadde reist langt, en kom helt fra Hadeland – og de satte stor pris på å kunne fordype seg i små og store utfordringer som dukker opp når det skal øversettes mellom to så ulike språk. Deltakerne øversatte bl. a. en scene fra Monica Isakstuens skuespill *Se på meg når jeg snakker til deg*, som siden ble innstudert og fremført i seks forskjellige versjoner av avgangselevne på New National Theatre i Tokyo.

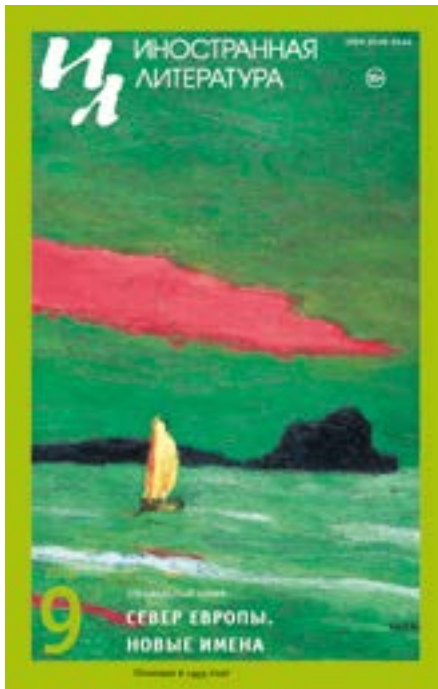
15 japanske øversettere
2 norske forfattere

Oversettere jobber med utdrag fra Gudrun Skrettings bok.

Oversettere Lviv

I samarbeid med universitetet i Lviv, Den norske ambassaden i Kiev og Ukrainian Book Institute ble det arrangert oversetterseminar i Lviv. Gudrun Skretting og Øystein Morten, som begge var deltakere på NORLAs Nye stemmer-program, deltok som forfattere fra Norge. Det oversettes en god del norsk litteratur til ukrainsk, særlig barnebøker, og det er stort behov for flere oversettere. Rundt 25 studenter på forskjellige nivåer deltok, noen vil helt klart bli sentrale oversettere i fremtiden.

Antologien Inostrannaja Literatura.

Presentasjon av antologi over nyere norske forfattere i Moskva

Oversetterne til russisk med Olga Drobot (redaktør) i spissen tok initiativ til å lage en ny spesialutgave av tidsskriftet Inostrannaja Literatura viet nordisk litteratur. Et tilsvarende spesialnummer ble laget for 12 år siden med svært stor effekt. I anledning presentasjonen av nummeret ble det arrangert en minifestival om nordisk litteratur der sju svenske, norske, russiske og islandske forfattere deltok. Fra Norge deltok Roskva Koritzinsky og Mikkel Bugge. Festivalen gikk over to dager, og begge de norske forfatterne deltok på en rekke arrangementer og holdt også forelesninger for norskstudentene på universitetet MGU. Nummeret ble trykket i 6000 eksemplarer, og ble utsolgt før jul.

NORLAs organisasjon, administrasjon og styrets arbeid

Utvikling oversettelsesstøtte siste 5 år og antall tildelinger

	Søknader bevilget	Sum bevilget
2014	419	6 508 100
2015	431	6 201 000
2016	499	7 041 500
2017	538	7 732 100 ¹⁾
2018	639	10 065 750 ²⁾

¹⁾ Av dette 1,0 mill over budsjett Frankfurt 2019

²⁾ Av dette 3,3 mill over budsjett Frankfurt 2019

Andel administrasjonskostnader (lønn og alle andre driftskostnader)

	Budsjett NORLA	Kost. admin	%
2014	15 871 562	5 881 878	37 %
2015	15 963 000	6 272 305	39 %
2016	16 105 000	6 038 099	37 %
2017	17 740 450	6 434 138	36 %
2018	17 870 000	6 358 473	36 %

NORLAS organisasjon

NORLA har hatt sju fast ansatte og sju medarbeidere i engasjement/vikariat, til sammen 12,75 årsverk. Engasjementstillingene er videreført fra 2017 for å gjennomføre prosjektet Norge som gjesteland i Frankfurt 2019. Det har vært en langtidsykemeldt gjennom 2018. Hele staben har i alt bestått av direktør, prosjektleder, litteraturkoordinator, kulturkoordinator, fire seniorrådgivere/rådgiver, PR-ansvarlig, informasjonsansvarlig, økonomiansvarlig, to prosjektkoordinatorene, praktikant.

Styrets arbeid

En sentral oppgave for styret i 2018 har vært å følge opp gjestelandsprosjektet som en del av NORLAs drift. Aslak Sira Myhre er styreleder for NORLA, og det har vært holdt fem styremøter. Styret hadde ved årets start denne sammensetningen: Tore Slaatta (Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, NFFO), Mads Nygaard (Den norske Forleggerforening), Kristenn Einarsson (Den norske Forleggerforening), Heidi Marie Kriznik (Den norske forfatterforening, DNF), Aslak Sira Myhre (oppnevnt av Utenriksdepartementet), Taran Bjørnstad, styrets nestleder (Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, NBU) og Frode Helland (Universitetet i Oslo) som styremedlemmer. I løpet av året kom Geir Hønneland inn som erstatter for Tore Slaatta i hans permisjon. Fra de ansatte satt Dina Roll-Hansen som styremedlem.

Kontaktutvalg

NORLA møtte jevnlig (annenhver måned) kontaktutvalget for de tre departementene som bidrar økonomisk til Norge som gjesteland i Frankfurt 2019. For departementene møtte Eiler Fleischer og Bjørn Erik Brustad (erstattet av Lars-Erik Berge fra august) fra Utenriksdepartementet, Øivind Danielsen og Nina Børge-Ask fra Kulturdepartementet, Trine S. Lindgren og Helene Vada fra Fiskeri- og Næringsdepartementet. NORLA foreslår dagsorden, kaller inn og leder møtene.

Likestilling

Organisasjonens fast ansatte er fem kvinner og to menn. Av styrets åtte medlemmer er tre kvinner og fem menn.

HMS

NORLAs lokaler ligger i Halvbroen, den nye delen av Nasjonalbiblioteket. Det er ingen forurensing av det fysiske arbeidsmiljøet, og styret har ikke satt i gang spesielle tiltak i den forbindelse.

Faglige råd

NORLAs faglige råd vurderer alle søknader om oversettelsesstøtte fra utenlandske forlag. I det skjønnlitterære rådet ble Per Thomas Andersen og Irene Engelstad erstattet av Hans Kristian Rustad og Herdis Eggen. Øvrige medlemmer fortsatte: Liv Lundberg, Synne Sun Løes og Tone Selboe. I det faglitterære rådet sitter Marta Breen, Sverre Tusvik, Arnhild Skre, Kjell Lars Berge og Agnes Banach. Det er holdt i alt seks møter i de faglige råd.

Administrative oppgaver

NORLA har bistått Rambøll i deres utarbeidelse av rapporten *Litteratur i tall 2017*, som er et statistikkarbeid i regi av Kulturrådet.

NAA (Norwegian Arts Abroad)

NORLA deltar i nettverket av kultureksportorganisasjoner saman med Music Norway, Norwegian Crafts, Norsk Filminstitutt, Office for Contemporary Art, Design- og Arkitektursentrum og Danse- og Teatersentrum.

NordLit

NORLA deltar i nettverket av nordiske litteraturkontor.

Gaveforsterkning

NORLA mottok gaveforsterkning på kr 500.000 fra Kulturdepartementet for pengegave fra Sparebankstiftelsen DNB til kulturprogrammet for Frankfurt 2019.

Oppsummering

Regnskap for 2018 er revidert og budsjett for 2019 for NORLA og prosjektet Norge som gjesteland Frankfurt 2019 ble lagt fram for stiftelsesstyret på styremøte 26. februar 2019. Det viser at det er godt grunnlag for videre drift av NORLA og at den økonomiske situasjonen for prosjektet Norge som gjesteland i Frankfurt 2019 er god.

REGNSKAP

RESULTATREGNSKAP 2018	Note	Regnskap 2018	Regnskap 2017
DRIFTSINNEKTER			
Statsstøtte		-15 630 000	-15 300 000
Øremerkede tilskudd UD		-1 280 000	-1 428 379
Nordisk oversettelsesstøtte		-849 190	-797 479
Tilbakeførte midler		-439 300	-533 700
Tilbakeførte midler NORDEN		-40 000	-16 000
Offentlige og private tilskudd		-250 200	-304 500
Tilskudd Frankfurt 2019		-15 349 790	-7 510 990
Annen driftsinntekt		-228 000	-219 550
Sum driftsinntekter		-34 066 480	-26 110 598
DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnader	2,5	11 626 586	9 375 093
Annen driftskostnad		609 987	531 923
Oversettelsesstøtte		9 411 470	6 987 100
Oversettelsesstøtte Norden		908 100	923 000
Tiltaksmidler		11 433 645	8 132 977
SUM DRIFTSKOSTNADER		33 989 788	25 950 093
DRIFTSRESULTAT		-76 692	-160 505
FINANSINNEKTER OG KOSTNADER			
Renteinntekter		-64 860	-44 906
Annen finanskostnad			
RESULTAT AV FINANSPOSTER		-64 860	-44 906
ÅRSRESULTAT (+ underskudd/- overskudd)		-141 552	-205 411
OVERFØRINGER		-141 552	-205 411
Sum overføringer		-141 552	-205 411

BALANSE PR. 31.12.18	Note	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Kundefordringer		69 541	63 096
Andre fordringer		36 661	35 493
Sum fordringer		106 202	98 589
Bankinnskudd, kontanter	4	19 232 628	12 494 392
Sum omløpsmidler		19 338 830	12 592 981
EIENDELER TOTALT		19 338 830	12 592 981
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital			
Stiftelseskapital		100 000	100 000
Opptjent egenkapital	3	783 852	642 300
Sum egenkapital		883 852	742 300
Kortsiktig gjeld			
Oversettelsesstøtte	6	11 181 353	8 849 600
Ekstrastøtte/produksjonsstøtte		960 900	939 000
Annen leverandørgjeld		337 558	301 069
Avsetninger	7	268 495	288 495
Skyldig offentlige avgifter		796 243	678 394
Avsatte feriepenger		920 198	703 902
Ubenyttede tilskudd FRANKFURT 2019		3 430 231	47 021
Forskudd på tilskudd	8	560 000	43 200
Sum kortsiktig gjeld		18 454 978	11 850 681
GJELD OG EGENKAPITAL TOTALT		19 338 830	12 592 981

NORLAs styre, Oslo

Aslak Sira Myhre
Styreleder

Margit Walsø
Direktør

Geir Hønneland
Styremedlem

Taran L. Bjørnstad
Nestleder

Heidi Marie Kriznik
Styremedlem

Kristenn Einarsson
Styremedlem

Mads Nygaard
Styremedlem

Frode Helland
Styremedlem

Dina Roll-Hansen
Styremedlem

Note 1 – Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

Driftsinntekter: Inntektsføring av tilskudd skjer på tildelingspunktet.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld: Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen et år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer: Fordringer oppføres til pålydende.

Endring av regnskapsprinsipper: Det har ikke vært noen endring i regnskapsprinsipp i 2018.

Note 2 – Spesifikasjon av lønnskostnader/honorarer etc.

2.1 Spesifikasjon av lønnskostnad	2018	2017
Lønn administrasjon	4 226 980	4 308 462
Lønn Frankfurtteam	3 936 515	2 261 212
Arbeidsgiveravgift	1 416 347	1 139 928
Pensjonskostnader	1 149 792	912 707
Andre lønns- og personalkostnader	296 128	352 356
Honorarer tiltaksmidler	600 824	400 428
Sum lønnskostnad	11 626 586	9 375 093

I andre lønnskostnader inngår blant annet yrkesskadeforsikring kr. 11 266, gruppelevsforssikring kr 33 236, egenandel AFP kr 93 131 og honorarer til styret og fagrådsmedlemmer kr. 91 200.

Foretaket har sysselsatt 12,75 årsverk.

2.2 Spesifikasjon godtgjørelse til ledende personer	Styret	Direktør
Lønn	51 600	952 258
Annen godtgjørelse	0	47 157
Sum	51 600	999 415

2.3 Spesifikasjon av honorar til revisor	
Kostnadsført revisjonshonorar for 2018 utgjør kr 37 500 fordelt som følger	
Lovpålagt revisjon	37 500
Andre attestasjonstjenester	
Skatterådgivning	0
Sum	37 500

Note 3 – Egenkapital

	Stiftelseskapital	Annen egenkapital	Sum EK
Egenkapital pr.31.12 2017	100 000	642 300	742 300
Årets resultat		141 552	141 552
Egenkapital pr. 31.12.2018	100 000	783 852	883 852

Note 4 – Bundne midler

I posten inngår bundne bankinnskudd med kr. 500 000.

Note 5 – Obligatorisk tjenstepensjon

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har etablert pensjonsordning som tilfredsstillende kravene i loven.

Note 6 – Bevilget, ikke utbetalt støtte

Bevilget, ikke utbetalt oversettelsesstøtte utgjør kr 11 181 353.

I oversettelsesstøtte ble det i 2018 bevilget kr. 9 411 470 til land utenfor Norden, til Norden ble det bevilget kr 908 100 i oversettelsesstøtte. Det ble også bevilget kr. 614 900 i produksjonsstøtte. Bevilgningene er gyldige i 2 år og blir deretter tatt opp til ny vurdering. Gitte bevilgninger kan deretter eventuelt bli tilbakeført.

Note 7 – Avsetninger

Bokførte avsetninger pr. 31.12.2018	
NORLAs oversetterpris til skjønnlitterære oversettere (Kristin Brudevolls fond)	197 994
NORLAs oversetterpris til faglitterære oversettere	70 501
Sum	268 495

Note 8 – Forskudd på tilskudd 2018

Utenriksdepartementet	500 000
Royal Norwegian Embassy, London	60 000
Sum	560 000

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Stiftelsen NORLA

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert stiftelsen NORLA' årsregnskap.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none">• Balanse per 31. desember 2018• Resultatregnskap for 2018• Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <p>Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.</p>
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av all informasjon i årsmeldingen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

BDO AS

Steinar Andersen
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Steinar Harry Andersen

Partner

På vegne av: BDO AS

Serienummer: 9578-5999-4-1359329

IP: 188.95.xxx.xxx

2019-02-27 17:06:01Z

Penneo Dokumentnr: U1WZSY-2HCUU-ASOBB-WLFOE-NBNDW-CY5C5

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

MEDARBEIDERE

Margit Walsø
Direktør

Per Øystein Roland
Seniorrådgiver, sakprosa

Dina Roll-Hansen
Seniorrådgiver, sakprosa,
«Nye stemmer»

Oliver Møystad
Seniorrådgiver,
skjønnlitteratur

Mette Børja
Informasjonsrådgiver

Torill Johansen
Økonomi- og adm. konsulent

Hege Langrusten
Rådgiver, barne- og
ungdomslitteratur

Ellen Trautmann Olerud
Prosjektordinator
Frankfurt 2019

Halldór Gudmundsson
Prosjektleder Frankfurt
2019

Andrine Pollen
Koordinator for
litteraturprogrammet
Frankfurt 2019

Marit Ingvill Sande
Koordinator for kultur-
programmet Frankfurt 2019

Sunniva Adam
PR-ansvarlig Frankfurt 2019

Janicken von der Fehr
Prosjektordinator
Frankfurt 2019,
Litteratur ut i verden (LUV)

Thomas Böhm
Samarbeid med tysk
bokhandel, koordinering
og program

Anna Schüller
Praktikant Frankfurt 2019

NORLA
NORWEGIAN LITERATURE ABROAD